

ประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เรื่อง แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้มีช่องทางการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย ที่มุ่งเปิดโอกาสและขยายโอกาสให้นักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้ได้ในทุกเวลาและทุกสถานที่ สอดคล้องกับพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมติคณะกรรมการบริหารสถาบัน ในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ จึงกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

(๒) ประกาศสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สภาสถาบัน” หมายความว่า สภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

“คณะ” หมายความว่า คณะ วิทยาลัย สำนัก และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สำนัก ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรตั้งแต่ระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นไป

“คณะกรรมการบริหารสถาบัน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

“คณะอนุกรรมการบริหารสถาบันด้านการศึกษา” หมายความว่า คณะอนุกรรมการบริหารสถาบันด้านการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

“การจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ” หมายความว่า การจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรและรายวิชา

“การจัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลา” หมายความว่า การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเอื้อให้เกิดความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ในเรื่องของสถานที่ โดยผู้เรียนและผู้สอนสามารถอยู่ต่างสถานที่กัน แต่สามารถโต้ตอบ มีปฏิสัมพันธ์ และให้ผลป้อนกลับได้ในเวลาเดียวกันได้ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

“การจัดการเรียนการสอนแบบไม่ประสานเวลา” หมายความว่า การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเอื้อให้เกิดความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ทั้งในเรื่องของเวลาและสถานที่ โดยผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหา กิจกรรม และการวัดประเมินผล สำหรับให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนรู้ในเวลาที่เหมาะสม และเรียนรู้ได้ตามอัตราการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบัน

“รายวิชา” หมายความว่า รายวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของ

สถาบัน

ข้อ ๔ ให้หลักสูตรที่ประสงค์จะจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเกินกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร จัดทำโครงการหลักสูตรการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาความเหมาะสมในการจัดทำโครงการดังต่อไปนี้

(๑) ระดับหลักสูตร ต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมของรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเกินกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร ซึ่งไม่นับรวมจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม โดยพิจารณาจากองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ๖ ด้าน คือ

- ๑) ด้านศาสตร์การสอนที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
 - ๒) ด้านการออกแบบเนื้อหา
 - ๓) ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
 - ๔) ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผล
 - ๕) ด้านความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
 - ๖) ด้านความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและทรัพยากรการศึกษา
- ทั้งนี้ รายละเอียดองค์ประกอบให้เป็นไปตามเอกสารแนบท้ายประกาศ

(๒) ระดับรายวิชา ต้องมีระยะเวลาการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเกินกว่าร้อยละ ๖๐ ของระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ โดยพิจารณาแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) มีการระบุข้อกำหนดขั้นต่ำของเทคโนโลยีและวิธีในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
- ๒) มีการระบุทักษะการใช้งานเทคโนโลยีขั้นต่ำของผู้เรียน
- ๓) มีการแนะนำรายละเอียดของรายวิชา วิธีการเรียนรู้ ช่องทางการเรียนรู้ และช่องทางการติดต่อผู้สอนที่ครบถ้วน
- ๔) มีการเผยแพร่ข้อมูลตาม (๒) ๓) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก

โดยให้นำเสนอโครงการหลักสูตรการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านคณะกรรมการบริหารสถาบันด้านการศึกษา คณะกรรมการบริหารสถาบันสภาวิชาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอสภาสถาบันพิจารณาอนุมัติ โดยต้องจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบและแนวทางการดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ ๔ (๑) (ระดับหลักสูตร) และข้อ ๔ (๒) (ระดับรายวิชา) เมื่อโครงการได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันแล้ว ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาต่อไป

ข้อ ๕ ให้คณะที่หลักสูตรในสังกัดมีความประสงค์จะมีการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเกินกว่าร้อยละ ๒๐ แต่ไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของจำนวนชั่วโมงในรายวิชา ให้ทำแผนการจัดการศึกษาตามแนวทางการดำเนินการระดับรายวิชา โดยพิจารณาแนวทางการดำเนินการดังนี้

- (๑) มีการระบุข้อกำหนดขั้นต่ำของเทคโนโลยีและวิธีในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
- (๒) มีการระบุทักษะการใช้งานเทคโนโลยีขั้นต่ำของผู้เรียน
- (๓) มีการแนะนำรายละเอียดของรายวิชา วิธีการเรียนรู้ ช่องทางการเรียนรู้ และช่องทางการติดต่อผู้สอนที่ครบถ้วน
- (๔) มีการเผยแพร่ข้อมูลตามข้อ ๕ (๓) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก

โดยให้นำเสนอแผนการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการบริหารสถาบันด้านการศึกษา และคณะกรรมการบริหารสถาบัน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

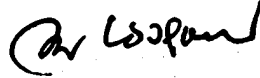
ข้อ ๖ ในการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับโครงการหลักสูตรหรือระดับแผนตามที่ระบุไว้ในข้อ ๔ และข้อ ๕ หลักสูตรสามารถกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาในแบบการจัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลาทั้งหมด หรือในแบบการจัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลาผสมกับแบบการจัดการเรียนการสอนแบบไม่ประสานเวลาได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาแต่ละรายวิชา โดยหากจัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสม จำนวนชั่วโมงการจัดการเรียนการสอนแบบไม่ประสานเวลาต้องไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของจำนวนชั่วโมงที่มีการเรียนการสอนในรายวิชานั้นๆ

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีภาวะฉุกเฉิน หรือภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบต่อหลักสูตรหรือรายวิชาในชั้นเรียนปกติ ไม่สามารถดำเนินการได้ ทำให้จำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการชั่วคราว ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาโดยคำนึงถึงการบริหารหลักสูตรตามองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ทั้ง ๖ ด้าน และการจัดการศึกษารายวิชาตามแนวทางทั้ง ๔ ด้าน ที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ของประกาศนี้

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรของหลักสูตรหรือรายวิชาที่จัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจัดทำรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่มีการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยระบุรายวิชา จำนวนชั่วโมงที่จัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลา และจำนวนชั่วโมงที่จัดการเรียนการสอนแบบไม่ประสานเวลา เสนอคณะกรรมการบริหารสถาบันด้านการศึกษาเพื่อพิจารณา ก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริหารสถาบัน และเสนอสภาสถาบันเพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติและการตีความตามประกาศนี้ ให้คณะกรรมการบริหารสถาบันโดยคำแนะนำของคณะอนุกรรมการบริหารสถาบันด้านการศึกษา เป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดและคำวินิจฉัยให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(ศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์)
อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เอกสารแนบท้ายประกาศ

รายละเอียดองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ๖ ด้าน

๑. “ด้านศาสตร์การสอนที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายถึง รูปแบบ วิธีการ กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่หลักสูตรและรายวิชาเลือกใช้ ซึ่งสอดคล้องและเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้กับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เลือกใช้ ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรและรายวิชา ซึ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างน้อย ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยมีการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเสริมสร้างศาสตร์การสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เน้นการเรียนรู้เชิงรุก กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นปฏิสัมพันธ์ และการประเมินตามสภาพจริง

๒. “ด้านการออกแบบเนื้อหา” หมายถึง รูปแบบของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบออนไลน์ และแบบชั้นเรียนที่เหมาะสมและตอบโจทย์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรและรายวิชา โดยรูปแบบของเนื้อหา ได้แก่ วิชาที่เน้นการบรรยาย วิชาที่เน้นการฝึกปฏิบัติ วิชาที่เน้นการอภิปราย โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีเกณฑ์ขั้นต่ำในการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยายและหรือแบบปฏิบัติใน ๒ รูปแบบ คือ (๑) การจัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (๒) การจัดการเรียนการสอนแบบไม่ประสานเวลาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งนี้ อาจอยู่ในรูปแบบการบันทึกที่สามารถรับชมล่วงหน้าหรือย้อนหลังได้

โดยทั้งสองรูปแบบนี้ผู้สอนจะต้องมีการจัดเตรียมและออกแบบเนื้อหาความรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการออกแบบเนื้อหาเป็นหน่วยย่อย ระบุโมดูลที่ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และมีการถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ผ่านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้

๓. “ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนมากขึ้น และผู้สอนมีบทบาทในการสร้างความยึดมั่นผูกพันกับการเรียน และให้ผลป้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายมาใช้ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการเรียน โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ๒ รูปแบบ คือ (๑) การจัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (๒) การจัดการเรียนการสอนแบบไม่ประสานเวลาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทั้งนี้ให้เน้นในเรื่องการจัดกิจกรรม ที่สนับสนุนความสามารถของผู้เรียนทั้งการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ควบคู่ไปกับการเลือกใช้วิธีสอนและเครื่องมือออนไลน์ที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจเลือกใช้การจัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลาหรือไม่ประสานเวลา เพื่อให้ผู้เรียนมีความยึดหยุ่นในการเรียนรู้และสามารถบริหารจัดการเวลาในการเรียนได้

๔. “ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผล” หมายถึง การประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งการประเมินเพื่อตัดสินผล และการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการตรวจสอบและประเมินตนเอง และการประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับสำหรับนำมาปรับปรุงทั้งวิธีการสอนและวิธีการเรียนรู้ โดยพิจารณาเลือกใช้ทั้งการประเมินระหว่างการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ และการประเมินตัดสินผล โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำ ดังนี้

๑) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยเสริมประสิทธิภาพในการประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล

๒) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการติดตามความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน

๓) มีการจัดรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินจากภาระงาน การประเมินจากกระบวนการทำงานของผู้เรียน ซึ่งอาจใช้เทคนิคการประเมินตนเองของผู้เรียน หรือให้เพื่อนช่วยประเมินร่วมด้วย

๕. “ด้านความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้” สถาบันต้องมีความพร้อม ในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ครบถ้วนเพียงพอ หลากหลาย ทันสมัย เป็นปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ (๑) ทรัพยากรการเรียนรู้ ต้องครอบคลุมและส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (๒) ทรัพยากรการเรียนรู้ ต้องเป็นไปตามหลักจริยธรรม ลิขสิทธิ์ ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแสดงกระบวนการผลิตและการจัดหาที่มีคุณภาพ (๓) ทรัพยากรการเรียนรู้ต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง ๔ ด้าน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีความหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาในหลักสูตร และ (๔) ทรัพยากรการเรียนรู้จะต้องได้รับการวัดความสำเร็จอย่างน้อยใน ๓ ด้าน ตามที่กำหนดในข้อ ๖

๖. “ด้านความพร้อมของอุปกรณ์ เทคโนโลยี และทรัพยากรการเรียนรู้” สถาบันต้องมีความพร้อมด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ มีเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ ต้องมี (๑) ระบบบริหารการจัดการเรียนรู้ (๒) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (๓) ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น โดยสิ่งสนับสนุนเหล่านี้ต้องมีปริมาณเพียงพอ หลากหลาย ทันสมัย เป็นปัจจุบัน ใช้งานง่าย และมีคุณภาพพร้อมใช้งาน ทั้งนี้ ให้พิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาความพร้อมจากผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง ๔ ด้านที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อเป็นหลักประกันว่านักศึกษาจะได้รับบริการการศึกษาที่ดี สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานและส่งเสริม การเรียนรู้ที่ยั่งยืน
